

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Hát hóra . . . 5 kor. — fill.
Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.
Előfizetési pénzek postautalványokat küldhetők.
Egyen számkok 20 filléért kaphatók a kiadóhivatalban.

BARSA.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer
→ vasárnap reggel. ←

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill.
Kétszeri 12 fill., többszöri 10 fill. árazandó.
Bélyegdíj minden egyes beiktatás 10 fillér.
Hivatalos hirdetéseknek
100 szögig 2 kor. 50 fill., azontul minden szó 2 fillérvél számítatik.
A nyilvterben:
minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
Velünk füzetkötésben levő hirdető-írók, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőket teemes díj-kedvezményben részesülnek.

Hivatalos közlemény.

6405/1906 szám.

Meghívó!

Léva r. t. város képviselőtestülete 1906 évi október hó 29-ik napján — hétfőn — d. e. 11 órakor, a városi székház napgyermében, rendkívüli

disz közgyűlést tart, melyre a képviselőtestület összes tagjait — ezenkívül a nagy közönséget — tisztelettel meghívom.

Léva 1906 október 27-én.

Bódogh Lajos
polgármester.

Tárgy:

A buszszámkivételben Rodostóban elhunyt magyar nemzeti nagy fejedelmünk a hős II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai szentelt hamvainak hazahozatala és nemzeti ünnepélyvel eltemetése a kalmából Léva r. t. város közönsége kegyeletének hivatalos kifejezése, ünneplése és annak megőrzése.

Rákóczi hazajön.

Fordulj vissza, kedves lovam, Lengyelország felé! Ugy sem jövök én már soha vissza felé! Ekként szólalt meg a tárogatós majd kétszáz esztendővel ezelőtt, a mikor a lengyel határ felől érkező Rákóczi híret vette a szatmári béke-kötésnek.

Hajh! Rákóczi! Bercsényi! Vitéz magyarok nemes vezéri! Kétszáz év óta sir a nemzet: Hova lettek! — Kétszáz év óta vár a magyar föld a nyitott sirral, hogy kebelére öleljen.

Vissza fordult a ló Lengyelország felé, Nagy Törökországba, zúgó tenger partján Rodostón húzta meg magát a legendák hőse, kinek nevével forrott össze a magyar nemzet dicsősége. Az a hősi lélek, a melyen salak nem volt található, mely Rodostón elhagyta porhüvelyét, ott virrasztott régi dicsőségünk, régi nagyságunk romja felett. És valahányszor veszni indult az önbizalom a lélekből, ha a nemzet létét az idegen

hatalom ilyve fenyegette, megjelent előttünk képzeletben Rákóczi glóriás alakja, és az, a ki hazánk sorsában már hinni, remélni sem tudott, nem esett kétségbe a jelen nyomorúságától s a jövő sivatárságától, mert élt a reménység a nemzet lelkének mélyében, hogy Rákóczi hazajön.

És ime! A mult emléke, mely csendes éjszakákon kísérteti járta haza, meglevenedett! A reménység valóra váltott!

Rákóczi hazajön.

És vele haza jönnek a bujdosók, az igazi kurocok.

A népek és nemzetek sorát intéző gondviselés, a kit ő győzhetetlen én kőszálmának nevezett, meghihlette a késő unokák szívét, hogy letörüljék a kétszáz esztendő sarat, a szégyenfoltot a nemzet homlokáról, hogy idegen föld őrzötté porait annak és azoknak, a kik pedig egészben a mieink voltak.

A pro patria et libertate volt az ő jeligeje, mely bele világított a sötét éjszakába és az évszázadok szolgármához szokott nemzet könyéből és sóhajából megteremtette azt a szabadságvágyat, mely később is sok hőst és nagy embert szerzett a nemzetnek. Kétszáz év óta nézett a rajongó magyar busz várakozással Rodostó felé, a hol a mi vezérünk csillagunk világolt. Az elvesztett haza kétszáz éves gyászában csak a sóhaját küldhette feléjük, kik Rodostó porában aludták örök álmaikat.

De ime Rákóczi hazajön!

A bujdosók visszatérnek.

A haza kitagadta őket, de ők meg nem tagadták a hazát soha. De nem! Ne bántuk a hazát, a mindnyájunk édes anyját. A haza jó. Az imádott magyar haza egyforma szeretettel fordul minden gyermeke felé. De a gyermekek rosszak! Törvényt hoztak, melyben megtagadták a hazát, megtagadták

a bujdosókkal való rokonságot. Ennek a törvénynek betűje majd kétszáz évig égette a nemzet lelkiismeretét. Az opportunizmus máról-holnapra élő alakjai az ő megközelíthetetlen nagyságát így vélték megzöntenni arról a piederstárlól, hová a nemzet kegyelele emelte. Azonban a mindent meggyógyító, elfeledtető idő sem tudta az ő emléküket kitörölni, s a feltámadt lelkiismeret belekiáltott a kétszáz esztendő némaságba: Rákóczi jöjjön haza! És jöjjenek a bujdosók mind, kik idegen föld porában nyugosznak!

És ime jönnek a bujdosók! Jön Rákóczi diadalmenetben és jönnek a bujdosók. A merre jönnek, a nemzet fiai állanak sorfalat a nagy temetéshez. Az a marok por, a mit az idegenből visszahozott koporsók rejtenek magukban, az a mi hazánk szabadságának és függetlenségének szent szimbóluma. Az a marok por a mi legdrágább ereklyénk, a melyre ugyanazt modhatjuk, a mit a nagy francia nemzet vésetett Molière ek sírkövére: „Semmi sem hiányzott a te dicsőségéből, csak te hiányoztál a miénkben!”

Konduljon meg valamennyi harang Magyarországon! Jön Rákóczi és jönnek bujdosó társai, az imádott magyar haza földjére pihenni, Legyen ünnep ez a nagy temetés és legyen az ő sírjuk a magyar nemzet Mekkája, hová fordul, minden magyar ember tekintete, mikor lelkét meghihleti a szabadság vágya, a megbűnhődött szűz s nagyobb jövődől szárnyát bontogató reménysége.

Néhány szó a tanítóhivatás fontosságáról s tervbe vett fizetés rendezéséről.

Irta: Lábay Gyula.

Az iskola, úgy mint a tanító is a köznevelés terén oly tényező, melyet számolnunk kell. A milyen a tanító, olyan az

iskola. A tanító előmozdithatja, de teljesen meg is béníthatja a köznevelődés haladását. A mit a szülei ház, az óvoda kezdeményez, azt a tanító hivatva van iskolájában folytatni. A tanító testét, lelkét minden erejét nyújtja a népnek, megadja neki a megélhetés főbb eszközeit, lerakja jövője alapját, vezére, tanácsadója. Ebből kifolyólag oly munkatársa a köznevelődésnek, oly emeltyüje a család, község a nemzet nagyságának, mint maga a szülő, mert 6-7 éves korában a gyermek iskolába kerül, itt fejleszteti esztét, idomítja akaratát, neveli őt a tanító arra, hogy jövőjét megalapíthassa. Még a laikusember is elismeri, hogy faluhelyen a házi nevelés-tanítás ki van zárva, tehát a gyermek iskola-tanítóra egyaránt utalva van, következésképp a tanító fontosabb munkát végez a szülőknél, mert ezek sok esetben e reájuk háramló nevelői kötelességet — nem is tejesíthetik, épp ezért a gyermekek nevelésével alkalma sincs, de ideje még kevésbé annyiszor foglalkozni, érintkezni. Szóval a tanító nevel embert az emberiség színvonalára, az ő hivatása vallási, nemzeti és kulturális szempontból igen fontos. Minthogy a tanító hivatás ily magas, oly fontos szerepet játszik a társadalomban, hogy nemcsak a gyermeket kell oktatnia, hanem a felnőtt embert is vezetnie, nevelnie kell a gazdasági és szociális élet minden ágában. Így készíti elő hazánkat a pappal, jegyzővel, gazdatisztával s más művelt emberrel együtt a szűz jövődől.

Az állam czélja önmagának hosszú életet biztosítani. Tehát jövődől. Ezen jövődől biztosítékát csak is jól nevelt gyermekeken találhatja fel. Gyermekeinket neveljük vallásosságra, munkára, hogy életében kedve legyen olvasáshoz. Képesítsük arra, hogy gondolatait papírra tegye, ügyiratok tartalmát kellőleg fölfogja. Kis gazdaságát okoszerűen vezesse, hogy félre ne vezetessék. Esetekkel mutassuk meg nekik, miért boldogul az egyik gazda, s miért bukik el a másik, miként épül, fejlődik a község, miért napról napra szegényedik stb. Talán pálin-

TÁRCZA

Itthon van Rákóczi!

Itthon van Rákóczi, társival haza jött;
Jobban derül az ég Magyarország fölött.
Számítás után kétszáz esztendőre
Ismét csak azt mondja: kurocok, előre!

Itthon van Munkácsnak dicső nagyszonyja,
S azt nézi, azt kérdi: magyar-e még hona?
Sarkole a német, gázol-e vérünkbe?
Rabok nehéz láncát teszi-e kezünkre?

Itthon van Késmárknak nemes lelkű grófia,
És ránk kishitűség erős vadját rója:
Mért, hogy e sz pnapot nem látjuk szemünkkel?
Mért, hogy késlekedünk függetlenségünkkel?

Itthon van Bercsényi a hűség vezér;
Bánja, hogy a halál köve tartja kezét:
Csak az a Károlyi, hej, ne úgy tett volna,
Most a Csinom-nóta folyását vígan szólna.

A vitéz bajtársak itthon vannak, itthon!
Szólnak hozzánk s értjük szavaikat titkon
Kérdeznak, faggatnak szomorú hír végett:
Árpád ősi földjén ur-e még a német?

Ur-e még a német? Ur bizony, nagy lelkek!
Magyar pénzzel s vérel soha bé nem telhet.
Vitézeink nyelvét átalmasította,
A maga szellemét lelkeinkbe lopta.

De most szorul kissé a harisnya lábán.
Egy szép diadaltul olyan, mint a bárány.
Tulipán színétől sáppadoz a képe,
Mintha mi volnánk a nagy Rákóczi népe.

Hát nem is ártana, ha még azok lennének,
S ha a szó nem használ, újra kardot fennénk,
És kétfelé vágnók azt a szövetséget,
Minek has-nát veszi egyedül a német.

Rákóczi, Bercsényi, Tökölly és párja,
Hozzatok jobb időt szép Magyarországra.

Kossuth szellemével fogjatok ti össze
Rég tátonóg sebünk' legyen, ki kötözze.

Szotok környékén szabadság virága
Felvirulva nézzen az egész világra.
És midőn magvai széllyel szórva lesznek,
Folytatását nyerjük boldogabb életnek.

Hozott a jó Isten hozzánk, ti szent hamvak,
Hol annyi vértanu szabadsághős hamvad.
Fölöttek virraszt keblünkben a hála,
S édes hazánk teljes szabadságát várja.

Fogadást is tesszük nektek, hogy mig élünk
A ti lelketek lesz irányunk, vezérünk,
És arra használjuk eszünket, kezünket,
Hogy boldoggá tegyük ősi nemzetünket.

Tóth István.

Rákóczi szabadságharcának nemzeti jelentősége.

Irta: Dr. Katona János.

Most kétszáz és egynehány esztendeje annak, hogy az eltiprott, agyonsanyargatott nép nem tűrhettvén tovább a rabság nyomorult igáját, s betelvé a szenvedések, a kínok pohara, azon a ponton, midőn nincs már mit veszteni, megmozdult és vezért keresett, hogy annak nyomában kiküzdje azt, amihez minden féregnek joga van, az életet, a szabad életet, vagy pusztuljon el, ha a sors élni nem engedi. A vezért a népek csalihatatlan őszönével meg is találta a legnagyobb magyar asszony, a hős Zrínyi Ilona fiában, II. Rákóczi Ferencben, kiben a legősibb, legfényesebb magyar nemzetségek, a Báthoryak, Zrínyiek, Frangipánok vére busgott. Hogyne találta volna meg? Hszen ró'a uttoztak a vaskökbán; álomlátások közepette, égi jelekben mindenütt az ő nevét látták, s mikor már szt hitték, hogy az Úr sem hallgaj: meg immár az ő könyörgéseiket,

hozzá imádkoztak. Pedig az ifju vezér, ki akkor kezdte meg boldog fista házaseletét, nem vágyott a mártíromság koszorújára. Mit kívánhatott volna még? Fejedelmi rangja, királyokénál! dusabb vagyona, ragyogó szépségű ifju felesége — mindezt hogy dobhatta volna el olyan jutalomért, melyet ősei szenvedtek. Anyja alig menekült meg a pallostól, anyja, mostoha anyja a számkivetés keeserű kenyerén, nagyatyja a hóhér bárdja alatt vérzett el, nagybátyja megörült a börtönben. Rimes képek, melyek mind arra ösztönözték, hogy tagadja meg faját, forduljon el nemzetétől, és üzze el magától azt az örvénybe sodró ábrándképet, a magyar szabadságot, mely folyton csak vértanukra éhezik, de boldogságot nem adott soha. De a nemzetek, és a történelem vezéröl szellemének akarata ellen hiába küzdött: mindent el kellett dobn magától, rangot, vagyont, feleséget, apró gyermekeit, és el kellett fogadnia a vértanuság izzó koronáját, mert ez volt rendeltetése, s mert a nagy lelkek, kikbe Isten saját szellemét lehelté, nem ömagukért, hanem nemzetökért élnek. Még menekülésre, Lengyelországban való bujdosása közben is elrejtőzött, mert ezer veszély fenyegette, s mert kezdetben még mindig el akarta magától háritani veszedelmes hivatását. De a mozgóóóó felvidék küldöttei — jóllehet csak azt tudták, hogy Rákóczi valahol a nagy Lengyelországban rejtőzik — csodálatos képen megtalálták őt, mint egykor a napkeleti bölcsök a kis Jézust — és az ég szeme mére kérték, hogy jöjjön haza, a határnál ott várja az egész ország. És volt végzete, engedelmesskednie kellett.

Itt a szűkre szabott néhány kis sorban nem beszélhetünk a 8 évig tartó kurucz mozgalom számtalan sok lélekemelő, dicsőséges és bus jelenetéről; nem követhetjük a történet fonálát, nagyon mélyre vezet az, csak azt a nyomot, a kiirthatatlan jelleget tekin'sük, melyet a kurucz-szabadságharc nemzetünkre vésett. Minden politikai mozgalom csak akkor erős és mélyreható, ha a nemzetben a különböző érdekszálak által szétválasztott elemeket egyesíteni tudja, szóval, ha az a mozgalom általánosan nemzeti, és ezen jelleget, t. i. a nemzetit, valóságosan magán viseli. A biblia szól egy csodatevő gyógyforrásról, amelynek gyógyító ereje azonban csak akkor volt, ha az angyal a forrás vizét egész mélyéig felkavarta. Ilyen általános nemzeti mozgalom volt a Kurucz háboru. Igaz, hogy kezdeiben csak az agyonsanyargatott, nyomoru földnépe fogadta Rákóczit, a nemesek huzódoztak tőle, parasztlázadásnak minősítették, és önző kiváltságaitk fétették; de csakhamar kitűnően Rákóczi igaz hazafias céljai, nemesek, főurak egyaránt táborába szegődtek, kivéven azokat, kik az udvar árnyékában élőködtek. Ez volt az első nemzeti felkelés, melyben a nemzet minden rétege szívvel-lellekkel résztvett, melyben sem rendbeli, sem felekezeti különbségek az egységet, az erőt meg nem rontották, az első szabadságharc, melyben a magyarság szive és lelke szólalt meg. És mivel ezen korban mindenütt a fejedelmi udvar volt a társadalmi és nemzeti műveltségnek kiforrása és élesztője, világosan áll előttünk a tény, hogy az eddig — az idegen uralkodócsalád alatt elnyomott és csak titot-

kázás — a gyakori korcsma látogatásaiban az okok keresendők. E lapok hasábjain ráutaltam volt arra, hogy ismertesük meg velük a gazdakörök, gabonarakári intézményeket, hitel- és fogyasztási szövetezeket a helyes és okszerű földművelést.

Ha a tanító ily irányban nevelési gyermekeit, akkor iskoláinkból leghatalmasabb munkatársaink, nem dologtalan, munkakerülők jönnek ki. Minden ember tisztelettel, szeretettel környezi őt. A gazdag és hatalmas urak a fejedelmek és uralkodók sőt a pápák is hálával, elismeréssel gondoltak vissza tanítóikra akkor, a mikor legmagasabb méltóságokra emelték. Az ókor bölcssei még a parasztember is áldja volt tanítóját, még a nyugvó porát is. Magyarországon is hová tovább meg-meg érlelődik az eszme tanítói fizetés javítására vonatkozólag, mert véleményünk szerint a magyar Tanítók Országos bizottsága előttünk fekvő törvényjavaslatának ide vonatkozó részlete, mint olyan, mely a jelen viszonyok között támaztható összes kívánások figyelembevételével készült el, legalkalmasabb és legérdemesebb arra, hogy az ország összes tanítótestületei és tanügyi szaklapjai egyakaratulag tegyék magukévá. A hely szűke miatt csak rövid és főbb vonásokban kiemelendők vélem a tervezet fizetés rendezéséről szóló 74 §-ától a 94 §-ig terjedő részletéből a következő kívánalmakat.

1. Minden tanító az iskola jellegére való tekintet nélkül egyenlő fizetést és nyugdíjat élvez.

2. A népiskola tanítójának évi kezdő fizetése 1400 korona, mely a tervezetben megjelölt időközönként 200 koronával növekedve, a 27. szolgálati év elérésekor 2800 koronáig emelkedik.

3. Ezen a fizetésen kívül a néptanítót fizetése fokának és a helyi körülményeknek megfelelő lakáspénz vagy természetbeni lakás illeti meg. A háromszobás lakáshoz szükséges mellékhelyiségek, nemkülönben az udvar, kert és 400 □-ös kert is odaértendők.

4. A fizetést és lakáspénzt is tervek vett rendelkezések alapján a tanítói nyugdíjintézet állapítja meg és juttatja az illető adóhivatal révén a tanító kezébe, a ki a fizetést havonként, a lakáspénzt pedig évenként előre fölveheti.

5. Nagy városokban és fürdőhelyeken a fizetés 15%-ig emelkedő pótlékban is lehet részesíteni a tanítókat.

6. Az iskolaigazgató, a kinek a vezetése alá legfőlegbb hat tanító rendelhető, a nyugdíjba is beszámítható 600 korona évi külön fizetést is élvez.

7. A tanítói fizetésről minden esetben

az iskolafentartó köteles gondoskodni olyképen, hogy azt további rendelkezésig az adóhivatal utján a nyugdíj-intézetbe fizetni be. Ha teljes összeg befizetésére képtelen, a hiányt az állampénztár pótolja.

8. A kántori szolgálatakat a tanító nem köteles elvállalni s ha még is elvállalja, ezért külön díjazást követelhet, tanítói kötelességet azonban ebbeli teendői miatt nem mulaszthat.

9. A tanító egyházi, megyei, sőt országgyűlési képviselővé is megválasztható s ez utóbbi esetben a saját költségére szabad ságolando.

10. A nyugdíj-intézet az állami adót, nyugdíjjárulékokat, a tanítói betegsegélyezés javára fordítandó 2%-ot és a 6 korona évi megyei tanító testületi tagsági díjat esetről-esetre levonja a tanító fizetéséből.

Ezek azok a főbb pontok, melyek kiválóan érdekelhetik a tanítókat. Az alaposra törekvés kívánatosá tette, hogy az elmondottak mindegyikére kiterjeszkedjem.

A tanítói fizetés szabályozásával foglalkozó részletről teljes joggal mondhatjuk el, hogy az a legnagyobb körültekintéssel, mélyreható alaposítással és a közérdekek minden oldalú mérlegelésével készült el a nélkül, hogy a tulajdonosok követelés jellegét lehetne reáútni.

Levél a fővárosból.

Budapest, 1906. október 24.

Nagy ünnepre készülődik az ország, s az ünnepből nagy részt vesz ki a főváros. A bujdosó Fejedelem hamvait oly pompa kíséretében fogjuk tenni a hazai földben pihenőre, hogy az még a mi temetni tudó országunk történetében is páratlanok ígérkeznek.

Az ünnepi készüldés jelei már meglátzanak Budapest utcáin. A Keresi uton diadalok és díszoszlopok kezdenek emelkedni, amelyeknek díszítése sokféle iparágat foglalkoztat és száz meg száz munkásnak ad dolgot és biztosít keresetet. Ha ugyan meg nem zavarja a készüldést valami hirtelenében kitörő sztrájk.

Mert sztrájkunk vagyunk tele. Most is valami hét-nyolc iparág munkája szünetel, s a munkásoknak a tüke ellen vívott harca már oly elkeseredett kezd lenni, hogy a véres ütközéseket sem tudja mindég megakadályozni a rendőrség. A folytonos bérharczok egész sereg új szót hoznak forgalomba. Sztrájk, bojkott, krimosau, munka-zárlat: ezek mind oly szavak, melyeket apánk még nem ismertek, de mi már nagyon is sűrűn használjuk. És minden bérharcz nyomában újabb és újabb áremelés jár: — alig van iparceikk vagy bármily más szükséglet, a melyhez nem jutunk jóval drágábban, mint még rövid idő előtt is.

A sztrájk-mánia már olyan foglalkozási ágakban is gyökeret talált, amelyekről el se képzelhettük volna, hogy sztrájkra alkalmasak. Még nagyon is élénk emlékezetünkben van, hogy az elmúlt napokban csak az

utolsó órában sikerült az Operaházat a bezárástól megmenteni, melylyel a zene- és énekkar sztrájk mozgalmá fenyegette.

Az Operaházat sikerült megmenteni, de a Nepzinház sztrájk nélkül is odáig jutott, hogy csak egyik napról a másikra vergődik és ha nem volna a főváros tulajdona, el nem kerülne a biztos bukást. Így csak az igazgatóját fenyegeti a bukás veszélye. De most a kisebb színházak mindenható istennőjétől, Fedák Sárítól várja a menekülést, abban bizva, hogy ennek a kedvelt primadonnának fellépésével újra felragyog a színház szereence csillaga.

De nem is csoda, ha válságba kerülnek a kisebb színházak. Budapest még nem nagy város ahhoz, hogy annyi színházat fenntartsanak, mint a mennyi most van. És még értetőbb lesz a helyzet, ha tekintetbe vesszük, hogy a könnyebb zenéjű műfajt művelő énekes színházak ma már alig küömböznek az orfeumoktól; tehát ezekkel is mint egyenrangú intézetekkel kell fölvenniök a versenyt.

Ujabbban pedig gomba módra szaporodnak a mozgó-fényképes vállalatok, a melyek Edison színház, Villamos színház, Bioscop, meg hasonló neveket vesznek fel. A szerényebb igényű közönségből ezek is sokat elvonnak a színházaktól.

De ha egy színház válságba jutott is, ez még nem jelenti azt, hogyja színházaknál általánosságban válságról lehetne szó. Ellenkezőleg: az ember c odálkozik, hogy ez a folyton panaszkodó közönség, amely mindig csak azt hangoztatja, hogy nincs pénz, — honnan veszi a pénzt, hogy naponként tele-tömje Budapest 7 nagy színházát, orfeumait, énekes és zenés kávéházait, katonazenés mulatóhelyeit, meg azt a sok mindenféle kisebb helyiséget, ahol ólosó mutatványokkal szórakoztatják a népet?!

Mindenki panaszlik és mindenki mulat. Hol van hát a nyomor? Vagy van-e egyáltalában?

Lévai.

Külömfélék.

— Léva város kegyele a nagy Rákóczi iránt. Az ünnepe rendező bizottság a következő szövegű falragaszokon adja tudtúl az ünnepek sorrendjét: Polgártársak! A bujdosók szent hamvai már itthon vannak. Ketszázados számkivetés után immár az édes hazai földben nyughatik a legönzetenlebb szabadsághős, a magyarok első nemzeti fejedelme II. Rákóczi Ferenc, a honzerelennek legtisztább, örökké ragyogó mintaképe. — Most már hazakiéri nagyfiát a legnagyobb magyar asszony, a hőselkü Zrínyi Iona. Itthon vannak, velök jöttek a többi nagy bujdosók is. A magyarok hazája ünnepi díszit őt, a temetési pompát diadálünnepe teszi, mert a szent hamvak hazahozatalával fő támad, életre ébred a magyar szabadság. Léva r. t. város köönsége mindenkor teljesen ragadta meg az alkalmat, hogy honszerelmének kifejezést adhasson. Tegyeék tehát polgártársak ünneppé e szent napokat, díszítetek fel házaatokat a nemzeti lobogóval, szivetekben gyujtsátok föl a honszeretet lángját s így hódoljatok a Nagy Rákóczi dicső szellemének.

ban tengődő nemzeti kultúra az ő sajátosság tulajdonságaival mennyire felvirágozott és fejlődésnek indult. Ezer éves történetünkben erre ez volt az első igazi alkalom. Az Árpádok idejében a nagy nyugatról jövő átalakulások, a kereszténység és a királyság megalapítása századokra elnyomták, féltékenységből kiirtották az eredeti nemzeti jeleget, azután az idegen uralkodó családok ismét idegen műveltséget ápoltak. Hollós Mátyás személyében ugyan nemzeti uralkodónk volt, de az ő idejében a rajongásig vitt kozmopolita irány, a reneszánsz és a humanizmus, mely eszmék akkor az egész művelt világot lázba ejtették — ismét csak háttérbe szorította az ősmagyar tipust. 1526 óta az egy uralkodó dinasztia fajilag idegen lévén, nem érdeklődött a magyar geniusz iránt, sőt ennek rovására a magáét akarta a nemzetre tukmálni. Rákóczi fellépésével, — mivel az ő mozgalmá a nemzet minden rétegét, s így főleg a tulajdonképeni, a nemzetet alkotó réteget, a népet is áthatotta, mely a világhistoria tanúsága szerint legzavosabb a nemzeti sajátosságok megőrzésében — egyszerre erős, dus hajtásokat indított a nemzeti élet, s ámbár állandó gyökeret nem verhetett, sajátos faji műveltségünknek oly eredeti, és oly gazdag gyümölcseit érlelte, hogy azok a magyarság életében évezredekig becsesek, halhatatlanok lesznek. Ezt a kicsírázott eredeti magyar jeleget is kiirtotta volna a rákövetkezőt elnématesítő irány, ha az nem a nép szívében vert volna gyökeret, hová a hatalom kontár keze el nem ér, s ha a magyarok Istenének különös kegyelméből nem maradt volna máig egyetlen szál igaz vérbeli kurucz ember, Thaly Kálmán, ki nemzetünknek ezen korabeli nagybecsű megnyilatkozásait összekutatta megőrizte, megbecsülte.

De tartunk rendet a dologban. Tehát: miben domborodott ki a kurucz mozgalom alatt a magyar nemzeti szellem? Elsőben is a fejedelmi udvar — az akkor általánosan s különösen az udvarba bevett francia szokások dacára — minden ízében magyar volt. Rákóczi is az ősök példája szerint fejedelmnek, nem királynak neveztek, a széchenyi gyűlésben ősmagyar szokás szerint paizsra emelték, mint egykor a honszerző Árpádok. A hivatalos és mindennemű érintkezés nyelve a magyar volt, azért is oly szép e kor magyarsága, a mit Mikes levelei igazolnak, a milyen szép, gyökeres — fájdalom, de valóság — soha többé nem lehet, mert hiszen akkor a fejedelmi udvarban ápolták legjobban. Különös, hogy Kollonicsék minden erőszakossága dacára, a magyarországi urak és általában mindenki, németül egyáltalában nem tudtak — kivéven természetesen azokat, kik az udvar körül, Bécsben huzódtak meg. Egy érdekes eset igazolja ezt. 1706-ban Károlyi Sándor hadtestében, mely akkor 30 ezer emberből állott, az erdélyi császártábornoknak egy németül irt levelét fogták el, és nem találkozott az egész hadtestben egyetlen ember, ki a levelet megérteni képes volt volna, sem maga Károlyi, sem mágnás főtisztjai: a gróf Csákyak, báró Perényiek, báró Palocsayak meg nem értették azt. Ma ugyan alig érhetne bennünket ilyen baleset.

A fejedelem maga mindent magyarul intézett el, még az idegen nyelvű iratokat is, és valóságilag megmagyarosította egész udvari életét, úgy értvén, hogy minden intézménynek, szokásnak, hivatalnak magyar nevet adott és magyar formára alkotta. A hadsereg szervezete, a tiszt állások elnevezése, mind magyar volt, szintugy a veszélyeti nyelv; oly dolgok, melyek még a 48-as szabadságharczban sem történtek meg. E mellett kü-

lönösen megjegyzendő, hogy maga a fejedelem ritka tökélyvel irt és beszélt hat nyelven u. m. magyarul, latinul, francziául, németül, oroszul, lengyeül.

Jelenlegi ábrándjaink egyike a magyar udvartartás. Pedig ha valósággal láthattuk volna Rákóczi udvarát, nemcsak leírásból, akkor fájna csak érte a szívünk. Mert ez az udvartartás magán viselte a magyarság összes erényeit, és egyuttal azon tulajdonságait, melyek ami gyöngeségeink. Fajunk meg Ázsziából magával hozta a pompa iránt való szeretetet. Rákóczi udvara mesebeli fényben pompázott. Tehette is, sajátjából tette, birtokei 120 □ mérföldre terjedtek, többek közt saját tulajdona volt az egész Hegyalja, a Tokaji hegyvidék. De meg cselja is volt vele. Szivesen jöttek fenyves udvarába az urak, de még a közvitéz kuruczok is büszkén emlegetik Urok fenyves állását, ruháját stb. mint pl. az az Esztergom megvételéről írott népi balladában: Rákóczi pihen persia szőnyegen, fenyves tigris bőrn, sátorra előtt álnak palotások bővön; verik az rézdobot, fujják az trombitát, az sok nyalka kurucz üli a paripát. — Elterjedt szólás ekkor a nyalka kurucz, sokat adtak a csinre, fényre, pompára. A kuruczvilággal a festői szép magyar öltözékek újra felmerültek, s ezekkel együtt egy csomó újmagyar iparág. Rákóczi ünnepeies alkalmakor százezereket érő díszöltözetekben jelent meg, neha még paripát is ezüstre patkoltak. Dvartba jöttek a drága köves menteláncok, övek, torgók, nyuszos kalpagok, kerecs, sas, sólyomcsarnyakkal, vagy kócsagtollal. Parducz, tigris, vagy farkasbőr kacagány. Díszesen kivarrott sárga meg piros csizmak ezüst sarkantyukkal. Meg fegyverzetök is díszes vol: „szép selymes lödöngöm, dali pár pistalyom.“ Ezen pompa-

Ünnepünk rendje a következő: Október hó 27-én, szombaton délbán, ugyszintén a következő két napon is harangszó jelenti, hogy a szent hamvak hoi földre értek. 28-án vasárnap: Az ev. ref. ág. ev. templomokban d. e. 10 órakor ünnepeies isteni tisztelet tartatik, 11 órakor a kereskedő-és iparostanonc-iskolák ünnepeies. D. u. 3 órakor az ev. ref. iskola ünnepe, isentisztelettel egybekötve. D. u. 4 órakor ünnepeies istentisztelet az izraelita imaházban. 29-én hétfőn: Reggel 8 órakor a főgimnázium, az állami tanítóképző, a polgári leányiskola és az elemi iskolák ünnepeies. 1/10 órakor ünnepeies gyászmisze a plébánia templomban. 11 órakor kezdetét veszi a városházán a díszközgyűlés, melyen Báthy László prépost-plébános mondja az ünnepi beszédet. A díszközgyűlés után: 1. A közönség éneklé a Himnuszot. 2. II. Rákóczi Ferenc és szabadságharc. Felolvassa Cserhelyi Sándor főgimn. igazgató. 3. Kurucz dalokat éneklé az állami tanítóképző énekkara. 4. Rodostó. Szavaija Édes Jenő főgimn. tanár. 5. A Szózatot éneklé a közönség. — 29-én este 6—7 óra közt a város kivilágítás, valamint a város határán örömtüzek jelzik, hogy a Nagy Fejedelem és bujdosó társai hoi földben nyugazanak. A városi képviselőtestület megbízásából: A rendező bizottság.

— Városi közgyűlés. Léva r. t. város képviselőtestülete 1906 október hó 25-ik napján tartotta évnegyedes közgyűlést, melyen a polgármesteri jelentés után jóváhagyták a Steiner Henrik és nejevel kötött vételi és a Kabina Ervin által kibérelt magtárról vonatkozó bérleti szerződéseket. — Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a közigazgatási bíróság az alispánok a Vámosladány — Óvári v. cizinális ut ügyében hozott marasztaló határozatát feloldotta. Tudomásul vette, hogy Barsvármegyei th. bizottsága az Oroszlán fogadóra vonatkozó vételi szerződést jóváhagyta és elrendelte, hogy a vételár fedezetére 100000 koronás kölcsön vétessék a helybeli pénzintézetekből. Majd a Közigazgatási Minister rendelté folytán a tanítóképző végleges helyül a Kohári-ucsal gazdasági telket és környékét jelölte meg. Ezután a Kossuth alap f. les kamatait adta ki egy tanítóképző inézeti növényeknek, majd Zombor sz. kir. város tanácsának megkeresvénye folytán a Budapesten fölállítandó József kir. hercege szobrára 50 koronát szavazott meg. Elfogadta a foglalkozást közzvetítő és cseledszerző üzletekre vonatkozó szabályrendelet módosítását, az 1905 évi közmunka zárszámadását. Elrendelte, hogy a szegényház mellett levő hidnál a patak parja kiépíttessék és jókarba helyeztessék. Majd az igazgató választmányt megalakította. Tudomásul vette, a lévai kegyesrendi házfőnöknek köszönő leiratát a villamos felezerelések ügyében. Elfogadta és jóváhagyta az 1905 évi zárszámadásokat, az 1907 évi városi legtöbb adót fizetők és a községi választók összeírását s névjegyzékét. Tudomásul vette, hogy a th. bizottság a vámtuakert hozzájárulást a megyei költségvetésbe felvette. Jóváhagyta a gimnázium párhuzamos 1-3 osztaia részere kibérelt helyiségre vonatkozó szerződést; megállapította a leányiskolai ismétli tanfolyam f. tanévi dologi

szertetet egy érdekes, és jellemző episodra adott alkalmat: a nagyszombati békealkudozásnál a hollandiai követ, mint jóakaratu közbenjáró, még valamit le akart alkudni, a heves Bercsényi gunyosan fölpatant: Nem alkuszunk tovább Hollandus uram, mert mi szabadságot, nem sajtot keresünk. A Hollandus visszavagott hidegvérrel: „Ha szabadságot keresnek, ne rézpénzzel fizessék a katonasat, hanem vágják le az urak a sok arany-ezüst gombot és lánczot a mentekről, veressék pénzzé — fizessék avval a katonát, mindjárt máskép harczol. Lám Hollandia nem ezüst, hanem ólomgombos kabáokhan vitta ki szabadságát.“

E háborus időkben még a magyar ipar és kereskedelem is kedvező lendületet vett, amiről azonban helyiséke miatt itt nem szólhatunk, csak annyit, hogy a fejedelem, a mi itthon elkészíthető volt, azért külföldnek pénzt soha sem adott, viszont előmozdította a magyar marha és borkivitel a külföldre. — Az udvarból indult ki a magyar tudományosság, iskoláztatásnak és művészetnek ápolása is. A kuruczok könyveket hordanak tarsolyukban, Rákóczi és Bercsényi után ládáikban hordják a könyvet. A fejedelem több iskolát virágoztatott fel, buzgó katolikus létére sokat áldozott a református főiskolákra, sárospatakon a vizgákon is megjelent, a tudós tanárokat magához hívatta, vitatkozott velük stb. Egondolhatjuk, hogy a nemes példának mily fölemelő hatása volt. Kiváltképen gyamolította a kegyesrendiek podolini házat és iskoláját — (menekülésében a podolini atyák segítettek és vezették Lengyelországba); Károlyi Sándor fölvirágoztatta a Nagy-Károlyi piarista házat, még az a harcok viharában megőszült vak Bottyán is tett alapítványt a nyitrai piaristák gimnáziumának.

(Folyt. köv.)

kiadásait, végül Mácsánssy János tanácsnok részére betegség címén 1 havi szabadságot és 300 K. segélyt engedélyezett, mire a közgyűlés véget ért.

Rákóczi-ünnepe az iskolákban.
A kereskedő- és iparos tanonciskolák, valamint az ev. ref. elemi iskola ma tartják ünnepélyüket d. e. 11 —, illetve d. u. 3 órakor. A többi tanintézetben holnap, hétfőn reggel 8 órakor ünnepelnek. A főgimnáziumi ünnepély műsora: 1. Himnusz, éneklés az ifjúság. 2. „Rákóczi nyitány”, Kéler Bálától. Nagykezes zongorajáték. Eödják Huberth Pal, IV. o. t. és Huberth István, VI. o. t. 3. „Ünnepi beszéd.” Tartja Medveczky Károly VIII. o. t. önképzőköri elnök. 4. „Rákóczi,” Patófi Sándortól. Szavalja Kutsera Ferencz IV. o. t. 5. „Mikes.” Melodráma. Szövegét írta: Lévay József, zenéjét szerző: Nemes Elemér. Szavalja Vojacek Gyula, VIII. o. t., zongorán kíséri Medveczky Károly, VIII. o. t. 6. „Kurucz-dalok” Fuvólán játssza Dankó István, VIII. o. t., gordonkán Juhász Géza VIII. o. t., hegedűn Kern Oszkár VIII. o. t.; zongorán kíséri Medveczky Károly VIII. o. t. 7. „Rákóczi temetése,” Vargha Gyulától. Szavalja Rohonyi Oszkár, VII. o. t. 8. „Bár poeta én nem vagyok . . .” kurucz dal. Éneklés a főgimn. énekkar. 9. „Rákóczi lobogója.” Melodráma. Szövegét írta: Szepessy László, zenéjét szerző: Kontor Elek. Szavalja Furka Tivadar, VIII. o. t. fuvólán kíséri Dankó István VIII. o. t. zongorán Medveczky Károly, VIII. o. t. 10. „Rákóczi inasul,” Berlioz H.-tól. Kétkézes zongorajáték. Eödják Medveczky Károly, VIII. o. t. 11. Igazgatói záróbeszéd. 12. Szózat, éneklés az ifjúság. — A tanítóképző ünnepélyének műsora: 1. „Rákóczi Ferenc” imádsága. Éneklés az ifj. énekkar. 2. „Ünnepi beszéd.” Tartja Dostler Gábor IV-ed éves önképzőköri elnök. 3. „Esztergom megvételéről.” Egykoru népelek. Szavalja Bató Géza II-ed éves. 4. „Eödeti Rákóczi-nóta.” Játssza az ifj. zenekar. 5. „Zrínyi Ilona.” Felolvasza Kaufmann Bóna IV-ed éves. 6. „Bujdosó Rákóczi.” Egykoru népelek. Szavalja Práger Kálmán IV-ed éves. 7. „Rákóczi-dal.” Éneklés az ifj. énekkar. 8. „Rákóczihoz.” Szalay Károlytól. Szavalja Binét Jenő IV-ed éves. 9. „Gyászinduló” Chopintól, játssza az ifj. zenekar. 10. „Himnusz.” A helybeli ipar- és kereskedő tanonciskolában ma, vasárnap d. e. 11 órakor tartják az ünnepélyt a r. k. iskola nagytermében.

A F. M. K. E. Láva városi és járási választmánya f. hó 25-én d. u. 6 órakor a Casino társalgó termében választmányi ülést tartott. A gyűlés tartalmas tárgysorozata ékes bizonyossággal szolgál arra, hogy a lévai választmány a magyar művelődés terjesztésének nem csekély tényezője. A gyűlés főbb mozzanatait a következőkben emeljük ki: A választmány örömmel vette tudomásul, hogy a F. M. K. E. augusztusi közgyűlése hatáskörét véglegesen elismerte. Az enékség ezen bejelentése után tárgyalás alá vétetett az 1907 évi költségvetési irányzat. A várható jövedelem 2780 koronában, az előirányzott kiadás 2770 korban lett megállapítva. A költségvetési előirányzatból kiűnik, hogy a választmány legfőbb jövedelmét — a tagdíjakon kívül — a lévai járásban beszédett tanczengedélyi díjkból szerzi be. Üdvös volna, ha a vármegye többi járásában is hasonló gyakorlat fejlődne ki; miután azonban erre remény nincsen, célszerűnek mutatkozik, ha a tanczengedély díj magassága és ezeknek illy-célra való fordítása iránt a vármegye szabályrendeletileg határozna. Az előirányzatban tanítóok jutalmazására 1400 korona, tanulóok jutalmazására 100 kor., a barszegyei választmányának a tagdíjak 20% körülbelül 130 kor. az óbarsi dalgylet harmoniumára 200 kor., a dalgylet vezetőjének tiszteleti díjára 80 kor., imakönyvekre 600 kor., költségekre 60 kor. lett felvéve. Az iskola látogató bizottság jelentéséből örömmel szerzett tudomást a választmány, hogy az elmúlt tanévben a járás 11 tőközseg iskolában a gyermekek a magyar nyelvben nagy haladást tettek. A választmány az egyes iskolákban az iskolalátogatók által tapasztalt évi jelentésben feltüntetett eredményhez képest a tanítók közt 940 korona jutalom kiadását határozta el. A jutalmak felosztása a következőleg történt: Szabell Mária és Hlaványi János gr.-kezesi. Behula Mária és Pelczér István gr.-kelecsényi, Szimrák Mária csejki, Zschar Ignác gr.-szőlősi, Behula István óbarsi tanítók 80—80 korona. Gerőfy Henrik csejki, Walter Anna óbarsi, Hulják János gr.-ujfalui, Lehoczy Márton nagy-közalmi 60—60 kor. Nyitrai János berezaljai, Havasi Otília óbarsi, Brezanszky Irma gr.-szőlősi 40—40 korona. A jutalmak kiosztására Báthy Gyula ker. tanfelügyelő kéretett fel, akinek a választmány a magyar szellem és a magyar nyelv terjesztése körül kifejtett ügybuzgó és fáradhatatlan tevékenységéért az alkalommal is hálás üzenetét fejezte ki. Iskolalátogatók az 1906/7-re Báthy László, Leidenfrost Tivadar, Medveczky Sándor és Ordódy Endre egyleti tagok újból felkérték. A választmány Faragó Samuel egyetegnak a házi ipar fejlesztése érdekében kifejtett azon törekvését, hogy a berezaljai és a garamszőlősi körjegyzőséghez tartozó községek lakosai az állami kieszakulandó fondusokkal látassanak el — örömmel vette tudomásul és a nemes, cél érdekében eddigi munkálkodásáért köszönetét nyilvánította. Emeltesre méltónak tartjuk még,

hogy a folyó iskolai évben a választmány a magyar nyelvben jó előmenetelt tanulóit iskolás gyermekek részére az „Egy új-áram” című gyermek lapot 50 példányban fogja járítani, tehát 30 tanulóval többet fog jutalmazni, mint az elmúlt iskolai évben. Ezen örvendetes haladás a F. M. K. E. nyitrai elnökségének köszönhető, miután az elnökségnek sikerült az egyes lappéldányok évi előfizetési árát 2 koronára mérsékelni. A választmány Mercáder Ede egyleti pántáros e-hunyta alkalmával — részvétének jegyzőkönyvileg kifejezést adott.

Gyászrovat. A Mercáder-családnak ismét gyász van. Mercáder Ede, nyitrai takarékpénztári igazgató, ki még egyhármnap előtt nagynevű öccsének adta meg a végtisztességet, f. hó 24-én három szenvedés után elhunyt. Özvegyét és három árvaát hagyott hátra. A Femeke a következő gyászjelentést adta ki haláláról: Mély megilletődéssel és fájdalommal jelentjük, hogy az egyesületnek tiszteltbeli alelnöke és 24 éven át volt buzgó központi pénztárnoka Mercáder Ede Nyitra városában, f. évi október 24-én, 58 éves korában elhunyt. Az egyesület tagjait tisztelettel fölkérjük, hogy a derék tisztviselőnek megadandó végtisztességen, f. évi október 26-án d. u. 3 órakor a gyászoló család lakásán (Nyitra, Tóth Vilmos utca 20 sz. a.) minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. Az örök béke boruljon sírjára! Nyitra, 1906. október hó 24-én. A F. M. K. E. elnöksége. A tájadalomnak megtörtött családj gyászjelentése így szökött: Alulírottak úgy a maguk, mint az összes rokonok nevében is szomorodott szívvél tudatják felejthetetlen jó férjnek, szeretőt és atyjunknak, illetve nagyatyjuknak, fivérnek és rokonnak Mercáder Ede urnak a nyitrai takarékpénztár helyettes igazgatója, F. M. K. E. pénztárnoka, megbízottági tag, városi képviselő-testületi tag stb. f. hó 24-én reggel 3 órakor hosszas szenvedés és a halálklók szentségének ájtatos felvétele után, életének 58 ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 26-án d. u. 3 órakor fogtak a Tóth Vilmos utca 20 ik szám alatti gyászházban beszenteltetni és a nyitrai városi sírkertben levő családi sírboltba a boldog feltámadás reményében örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise f. hó 27-én reggeli 6 órakor fog a kegyesrendi templomban a Mendenhatóknak bemutattni. Nyitra, 1906. október hó 24. Aldás és béke szeretett hamvaira! Özv. Mercáder Edéné született Dobrovitsky Rozsika, mint neje. Özv. Smiesko Józsefné szül. Mercáder Vicória. Özv. Cirok Jánosné szül. Mercáder Janka, Mercáder Alajos, Mercáder Antal, özv. Adamovich Vilmosné szül. Mercáder Emília, Morell Józsefné szül. Mercáder Anna, mint testvérei. D. Pongrács Gyuláné szül. Mercáder Nelly. Mercáder Jónka, Mercáder Margit, Mercáder Emér, mint gyermekei. D. Pongrács Gyula mint veje. Pongrács Jolán, Pongrács Tibor, mint unokái.

Augusztia főhercegnő a magyar nőkhöz. Augusztia főhercegnő megható kérésmet intézett a magyar urasszonyokhoz. Csak egy virágzalat kér a tüdőbetegeknek a szereteteink sírjára teendő koszorúból. A jó szivekhez intézett fölhívás a következő: Egy szál virágot kér a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület: abból a koszorúból, melylyel halottak napján a kegyesek szív kedves halottjainak a sírját ékesíti. Ha minden sirra tett koszorúból csak egy virágzalat és a sírokon gyujtott macekből csak egy lángot a tüdőbetegség terjedésének megállítására filajánlanak: ezér és ezer emberéletet lehetne megmenteni! Nem halna meg akkor nyolcvanezer ember tüdőbetegségben évente! Nem lenne annyi köny, nem lenne annyi nyomor, nem lenne annyi árva! Magyar Hölgyek! Siessünk a nemes emberbarati cél támogatására! Tegyük jelszavá: *csak egy virágzalat a kegyelet koszorujából!* És az életnek visszaadott ezér fogják áldani jó cselekedetünket, Magyar Hölgyek! A dozzuk a női szív egész lelkesedését ennek a nemeszorsvasztó kórnak enyhítésére. Legyünk azon, hogy minél többen ajánlják föl adományait a tüdőbeteg megmentésére. 1906 október hó. Augusztia főhercegnő. — E felhívásnak eleget teendő, a Szanatórium-Egyesület lévai bizottsága holtak napjának előestéjén perselyeket fog feláldani a temetőben, s így alkalmat ad a szegényebb sorsu embereknek is, hogy fillereikkel hozzájárulhassanak egy tüdőbeteg-gyógyító intézet felállításához. Csak az egész nemzet együttes áldozatkészsége vethet gátat e remes kórnak, s az áldozhat rá legszívesebben, kinek családjából még senkit sem ragadott el. Adjon mindenki annyit, amennyit bír és amennyit akar.

Halottak estéje. Csütörtökön november hó 1-én lesz a halottak estéje, a temető nagy napja, az edes-bus emlékezés kegyeletes percei. Közel esik a nagy nemzeti kegyeleti ünnepéhez, a szent hamvak hazahozatalához, de azért, akinek sírja van odakint, meggyujja a siron tul is terjedő szeretet világot. Az idén a szenvedő élők is kérnek a halottak koszorujából: pereselyek lesznek a temetőben, a tüdőbeteg gyógyító háza javára. Költői gondolat: a halottak országa segít azoknak, akik szenvednek és élni akarnak. — A tanítóképző ifjúsága ősi joga szerint ez évben is lerója hazafias kegyeletének adóját a 48-as hőök iránt; este 1/6 órakor kivonulnak a hon-

védelmekhez ének: s beszéd és szavaltat kíséretében megkoszorúzzák a szabadsághősök sírját.

A Tanítóképző új igazgatója. A lévai állami tanítóképző intézet igazgatójává a vallás- és közoktatásügyi miniszter Köveskúti Jenő, pápai tanítóképző intézeti tanárt nevezte ki. Az új igazgató személyéről, képességeiről, törekvéséről igen kedvező híreket hallottunk, s ezek alapján reméljük is, hogy helyét derékasan befogja fölteni úgy az intézet igazgatása, mint a társadalmi tevékenység körül felmerülő igények tekintetében. Ohajtjuk, hogy kedves otthonra találjon Léván, ami — reméljük — úgy is lesz, mert városunk közönsége mindig hálás volt azok iránt, akik együtt éreznek vele, és akik a város kulturalis fejlődését szívükön hordozzák.

Kinevezés. Ö Felsőge a király Dr. Simonyi Elmért, a pozsonyi kir. ítélőtábla elnöki titkárát, Barsvármegye alispánjának testvéröccsét az aranyosmaróti kir. törvényszék elnökévé nevezte ki.

Hogyan kell írni Rákóczi nevet? A gyászünnepek alkalmával sok kérdés merült fel a Rákóczi-irodalomban, így többek közt ez is. Valakinek a neve úgy irandó, ahogy ő maga szokta írni, főtéve, hogy írástudó ember. A nagy fejedelem mindig egyszerű ível írta nevet. Sok helytelen elnevezést is lehet hallani, pl. „Rákóczi Ferencz”(melyik?) — „II. Rákóczy”(ez még rosszabb.) Leghelyesebb egyszerűen a Rákóczi szót használni, ha a fejedelmet akarjuk említeni, a más családtagok említésénél használjuk a keresztnévet és a római számat. Rákóczi alatt mindig a fejedelem értendő; helyes még ezen elnevezés illetve megkülömböztetés is: a Nagy Rákóczi.

A nagykálnai szarvasmarhadíjazás mely e hó 29-ére volt hirdetve, — a nagy nemzeti ünnepélyek miatt kedden f. hó 30-án d. e. 9 órakor lesz megartva.

Zongora hangoló. Kütető bizonyítványokkal rendelkező konzervatóriumi zongora-hangoló működik egyhármnapig Léván; aki zongoráját rendbe akarja hoztatni, jelentse be szándékát Nyitrai és Tarsa üzletében.

Közönség köréből.

Köszönet-nyilvánítás.
Nedeczky Vincze verébelyi főszolgabíró urtól 141 kor., Dr. Weisz Lipót urtól egy büntügyi tárgyalásból kifolyólag 10 kor., N. gysalló község előjáróságától 14 kor. 40 fill. készpénzt és különféle terményt; Borcsányi és Csernák szabó cézgtől pedig egy öltözet kis ruhát kapunk Stefánia árvaházunk céljaira.

A midőn fenti kegyes adományok kézhezvételét — e lap sivességből — nyilvánosan is van szerencsénk nyugtázni, fogadják úgy az igen tisztelt főszolgabíró ur szives közbenjárásáért, mint az összes adakozók kis árváinknak éreztetett jótéteményükért leghálásabb köszönetünket.

Láva, 1906 október 24-én.
Leidenfrost Tódorné Faragó Samuel
nögyel. elnök nögyel. titkár

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1906 évi október hó 21-től október hó 28-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Kovács János Guba Agnes	leány	Örzsébet

Házasság.

Vőlegény es menyasszony neve	Vallása
Madarász Jónás Sillingi Rozália	evang. reform.
Gábor Mihály Daubner Margit	róm. kath.
Bauer Gyula Cserei Emilia	ég. hit. ev. r. k.
Sztójkov Fülöp Festbaum Aibina	örögkeleti r. k.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Jakubik Erzsébet.	8 éves	diphtheria

Lévai piaciárak.
Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.
Buzá m.-mászánként 13 kor. 10 fill. 13 kor. 40 fill. — Kétszeres 12 kor. 20 fill. 12 kor. 80 fill. — Rozs 11 kor. 20 fill. 11 kor. 60 fill. — Arpa 12 kor. 40 fill. 13 kor. 20 fill. — Zab 13 kor. 60 fill. 13 kor. 80 fill. — Kukorica 10 kor. 20 fill. 10 kor. 60 fill. — Lencse 24 kor. 40 fill. 24 kor. 80 fill. — Bab 20 kor. 60 fill. 21 kor. — fill. — Köles 8 kor. 80 fill. 9 kor. 20 fill.
Vetőmagvak 100 kilónként Budapesten Lóhere 105—120 kor. — Lucerna 110—126 kor. — Mustármag 33—40 kor. — Mubhar — kor. Biborhermag 30—32 kor.

Nyiltér.

3704/1903 tklii szám.

Árverési hirdetményi kivonat!

A lévai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírtetési, hogy Unáék Iguéz és neje végrehajtónak Svaral Jánosné sz. Kugyela Katalin jogutódai kiskoru Svaral Paulin és Karolin végrehajtást szenvedők elleni 152 korona 95 fillér, tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a lévai kir. járásbírószék területén levő Csejki községben fekvő a Csejki 792 sz. tjkvben A I. 1 sor 72. hsz. sz. alatt felvett ház és benne levő 1/2 jutalékára 160 kor. kiküldési árban az árverés elrendeltetik, hogy amennyiben a vételár Svaral Jánosné jogutódai kiskoru Svaral Paulin és Karolinak úgy a végrehajtási törvény 156 §-a alapján Paulik István és Valentik Pál társulajdonosoknak a Cs-jkó 874 szám tjkvben foglalt A I. 1 sor 13 1/2 hzri sz. egész ingatlanokra 102 kor. kiküldési árban; a Csejki 875 sz. tjkvben foglalt A I. 1 sor 1441/i hzri sz. ingatlanok, úgy a végrehajtást szenvedőket megillető valamit a végrehajtási törvény 156 §-a alapján a társulajdonosokat névleg Paulik István és Valentik Pált illeto részre s így tehát az egész ingatlanra 384 korona kiküldési árban; a csejki 190 sz. tjkvben A 1—23 sor számú közös legelőben végrehajtást szenvedettek B: 411 t. sz. alatt bejegyzés szerint megillető 70/58446 részére 12 korona s végül a csejki 548 sz. tjkvben A I. 1—25 sor sz. a közös erdőből a végrehajtást szenvedettek a b. 418 tételi bejegyzés szerint megillető 70/56136 részére 12 korona kiküldési árban sz árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1906 évi November hó 15-ik napján d. e. 8 órakor Csejki község bírói házában megtartandó nyilvános árverésen a kiküldési áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10% át készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cz. 42 §-ában jelzett ártólyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt I. M. R. 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött közzébe letenni, avagy az 1881 évi LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezésről kállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1906 évi szeptember hó 5 napján.

Pogány Virgil
kir. járásbíró.

Eladó ház.

László utca 18 számú ház szabadkézből eladó. Bővebb értesítést ad Szabó Dániel (Rákóczi-utca 17 sz.)

MEGYEI

képviselőket

óhajj szervezni elsőrangú intézet. — Előkelő összeköttetésekkel bíró urak pályázhatnak a fizetési igények megjelölésével, „1200—1400” jelige alatt a kiadóba. — Magasállásu nyágdíjasok előnyben részesülnek.

SINGER Varrógépek

különbeféle czélokra.
nemcsak ipari céokra, hanem a családban előforduló összes varró munkákra egyedül általunk szerzethetők be.

Vigyázzni kell, hogy a vélel csakis a mi üzletünkben eszközöltesék. Valamennyi fiókjaink erről a védjegyről ismerhetők fel.

Singer Co varrógép r. t.
LEVA Kazinczi u. 2.

Gyöngyvirág-

crème és szappan arozra kére legjobb, teljesen árthatatlan szer. 1 tégely ára 1 korona. — Szappan 80 fill. BOLEMAN gyógyszerárban Léván.

A házilasszony gondoskodásán mulik a család övé, boldogság! A Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészségét előmozdító és olcsó, és által a legmegbecsülhetlenebb elbnyöket nyujtja minden háztartásnak! Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp-páter védjeggyel!

Egyesült czeplédi szőlősgazdák boreladási társasága CZEGLÉD.

Egyenlősíti, bepincézési és áruba bocsajtja a termelők tisztán kezelt legkitűnőbb borait

Nyilvánartja és közvetíti ezentúl az egyes termelők magán piuczéiben, sajátkezűleg gondozott boraikat is.

Különösen előnyös szövetkezeteknek és vendéglősöknek a nálunk való bevásárlás, mert egész éven át egyforma és akár-milyen nagy tömegben folyton egy és ugyanazon bort kaphatják.

Ezuttal áruba bocsátjuk a legkitűnőbb siller színű „Kadarka” és zöldesfehér „Ezerjó”, „Rizling” stb. fajokat is melyek több waggon vételénél igen mérsékelt árban kaphatók.

LEVÉL vagy SÜRGÖNYCZIM:
Egyesült szőlősgazdák társasága CZEGLÉD.

Weinstabl Moricz

ékszerész

POZSONY, I. Halászkapu-utca 2.

Ékszer-, arany- és ezüstárúk nagy választéka.

Órák Mermod Frérestör Ste Croix. (Svájcz)

Christofle & Cie. Paris képviselője.

Alapított 1834. évben.
Vidéki rendelőknek választékkal szívesen szolgál.

Védjegy: „Horgony!”
A Liment Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller
potéka
egy régióknak bizonyult háziszor, mely már több mint 37 év óta legjobb fűző-fomesillapító szerek bizonyult közve nyel, csúznál és meghűlések...
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlás orvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszőlővén minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten. Ajánlja:

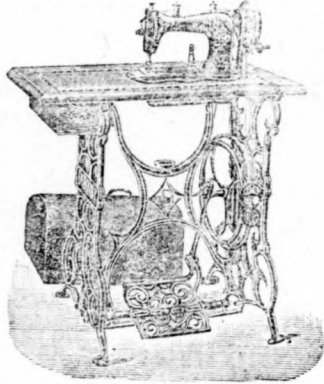
Barack-pálinka	Kecskeméti keserű
Barack-cognac	Kecskeméti gyomorkes.
Barack-crème	Kecskeméti gyógykeserű
Tulipán likőr	Tulipán cognac
Jéglikőr	48-as likőr
Port-Arthur-kes.	Influenza elleni likőr
Porth-Royl-rum	Cake-Walke likőr
Kecskeméti vidit	Malakoff és Mogador
- különlegességeit.

Kapható:
Kertész Lajosnál Léván.

Varrógépek és Műhímezés

valódi első magyar szab. Adria-, Dürkopp- és Gasse-féle új Singer gépek igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval

Árak részletfizetésre:	korona
E.m. monopol-, Dürkopp és Gasser új Singer varrógép	56-tól 76-ig
Új Singer medium iparszögép állvánnyal	72-től 80-ig
Titania új nagy Singer 4-es iparos varrógép	78-tól 88-ig
Nagy Howe iparos varrógép	76-tól 80-ig
Válódi szabadalm. Adria családi varrógép	86-tól 96-ig
láb és kézi hajtásra	96-tól 100-ig
Körhajos családi (Ringschiff) gép	100-tól 120-ig
iparos (Ringschiff) gép	130-tól 150-ig
Valódi Dürkopp — központorsó — gép családi	120 korona
iparos	150 korona
Új Singer családi varrógép kézihajtásra	44 korona

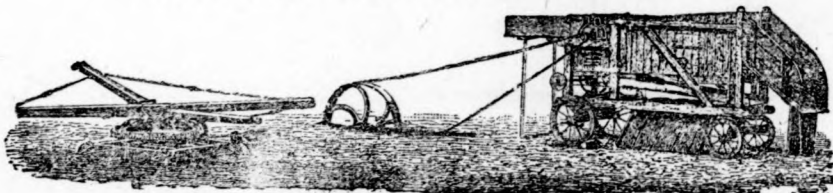

Műhímezési készülék ára 4 korona.
Főraktár:
KERN TESTVÉREKNÉL, Léván.
Legjobb géptük, részek és hajók olcsón.

MAGYAR GÉPEK

A tisztelt gazda közönség szives tudomására hozom, hogy a sokoldalú érdeklődésnek megfelelően raktáromon tartok **GANZ-féle MOTOROKAT** minden nagyságban, melyek nálam állandóan üzemben láthatók.

Egyben ajánlom a t. vásárlók figyelmébe a **HOFFER és SCHRANTZ**

elismert elsőrendű gépgyár összes gyártmányait, különösen gőzcséplőkészletek, járgányos cséplőgépek **VICTORIA DRILL vetőgépek** ekék, szecs kavágók stb. stb.

ÁLLANDÓ DUS RAKTÁRT TARTOK
Mc. Cormick
világhírű arató és fűkaszaló gépekből a legjobb gyártmányú varrógépek; legelőnyösebb bevásárlási forrása.
KNAPP DAVID
gépraktára Léva Mártonffy-utca.

Kern Testvérek Léván.
Ajánlják dusan berendezett vas-, fűszer-, csemegeszor, festék-, kefekötő áruk- gazdasági- és kerti-magvak, vadászati eszközök, hangszerek, igen finom hurok, varrógépek öt évi jótállás mellett, gazdasági gépek és géprészek. Szerszám: asztalos, bádogos, gépész, lakatos, kovács, kádár, korégyártó, ács, esztergályos, cipész, házi és gazdasági részére, tengelyek, ekerészek, valódi Fischer-féle reszelők és ráspolók, lőszór-, afrik Atripuo és tengeri fű, épület- és butor vasalások, finom kávé, cukor, tea, rum, likőrök, cognac, fehér és vörös bor, valódi Meidinger-féle és öntött vas-kályhakkal felszerelt raktárakat.
Vidéki megrendelések legnagyobb figyelemmel és gyorsan teljesítettek, új képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

AZ ARANY KASZÁHOZ.
Magy. kir. dohány, szivar, lópor és kártya-árulás. Első gazdasági és varrógép-, koszoru-, fa- és érczokoporsó raktára.
A gödöllői Borászati Egyesület mint részv. társaság palack-borainak elárúsító raktára
Folyékony arany és ezüst festékek

Kovald Péter és fia

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmepestő, vegytisztító és gőzmosógyár
Budapest, VII., Szövetség-utca 37. szám
megbízói kényelmét szem előtt tarva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ez által módot nyújt a nagy érdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolási és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse.

Pintér Józsa

női divat terem Léva, Blum-féle ház
vette át a képviselőt és a gyár rendszeres árban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök díszítő- és butorszövetek, függönyök, kezmunák, szőnyegek, csipke és végarúk, szőmek stb.ik vegytisztítását és festését.
Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehéreneműek mosását is.
A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkajáról és mindenkor méltányos árszóról, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

Névjegyek, meghívók és eljegyzési-kártyák **legdiszesebb kivitelben** készítettnek
Nyitrai és Társánál Léván.

Építési iroda áthelyezés!

Czibulka Rezső Léván

okleveles építész, építőmester, jóhírnevű építési irodáját július hó 31-től Kálnai-utca 27 számú saját házába helyezte át.

Tervezetek elkészítését, valamint azok kivitelét bármilyen építésekre legolcsóbb árak mellett elvállal.

Ugyszintén bármilyen mérnöki munkákat is legutányosabb díjtáblázat szerint.

Nagy raktár mindennemű építési anyagokból.

